Een kijkje in de gymzaal van...

Marcel Kroes

In LO Magazine laten we regelmatig LO-docenten aan het woord die vertellen over hun ervaringen in de praktijk van het lesgeven. Dit keer is het woord aan Marcel Kroes. Hij is een voorbeeld van groot enthousiasme en ervaring met een hart voor het vak en de leerlingen. | Redactie

Wie ben je?

Marcel Kroes (62) Zuyderzee Lyceum (onderdeel van VARIO-onderwijsgroep)

Op welke school/scholen geef je les?

Ik geef les op de het Zuyderzee Lyceum (havo en vwo) dat een onderdeel is van de Vario-onderwijsgroep in Emmeloord. In deze koepel zit ook een mavo/vmbo-afdeling en een afdeling X-tuur, waar leerlingen meer de regie over hun eigen leerproces hebben, onder begeleiding van een coach en vakdocenten. Daarnaast is er een afdeling Caleido waar leerlingen van 12 tot 18 jaar, die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen, les ontvangen. Leerlingen bij Caleido kunnen afkomstig zijn uit elk anderstalig land.

Hoeveel jaren geef je les?

Al vanaf 1988 mag ik binnen het onderwijs werkzaam zijn. Ik heb mogen lesgeven aan alle geledingen en leeftijden van basisschool en voortgezet onderwijs tot mbo.

Hoeveel uren geef je les?

Van mijn volledige baan geef ik op dit moment zestien lesuren LO en BSM en twee talenturen theatertechniek. Een groot deel van mijn baan bestaat uit Video-interactie begeleiding.

Welke opleiding heb je gedaan?

Na het voortgezet onderwijs heb ik de vakspecifieke opleiding gevolgd aan de ALO Groningen.

Waarom ben je deze opleiding gaan doen?

Het antwoord op deze vraag is heel cliché. Door een brede belangstelling voor sport en interesse in de anatomie van het lichaam was de alo dé opleiding. Het laatste heb ik vooral in verenigingen kunnen door ontwikkelen met teambegeleiding en sportverzorging.

Hoe kijk je terug op je opleiding?

Ondanks dat er toen nog niet het systeem van studiepunten gehanteerd werd om een Bindend Studie Advies (BSA) af te geven was er wel de verplichting om het eerste jaar te halen. Wanneer dat niet lukte dan moest je van de opleiding af. Dit was iets wat ik me toen niet kon veroorloven. De alo was één van de duurste studies en we hadden het thuis financieel niet breed. Niet halen van het eerste jaar was dus geen optie. Vandaar ook dat ik naast de studie veel gewerkt heb.

Vanaf het tweede jaar ben ik gematigd het studentenleven ingedoken en heb super genoten van de combinatie studie en opleiding. Misschien nu niet meer voor te stellen, maar in die tijd waren er nog aparte jongens- en meisjesklassen en was de opleiding nog redelijk kleinschalig: beperkte toelating en alo-ers in het gebouw. Later werden ook lessen van de opleiding fysiotherapie in het gebouw gegeven. Met alle lesgebonden en niet-lesgebonden activiteiten (zoals schaatsen, zeilen, roeien, schermen, skiën) waren dit echt topjaren.

Heb je andere taken binnen school?

Naast docent LO en BSM ben ik, net als bijna alle collega's, ook mentor van een vwo-klas en regel ik allerlei activiteiten op cultureel gebied voor

zowel leerlingen als personeel van onze school. Denk in dat geval aan Open Podia en musical-activiteiten. Sinds enkele jaren bestaat een derde van mijn baan uit beeldcoaching. Onze organisatie investeert daarmee fors in de begeleiding van startende collega's maar ook aan kwaliteitsverhoging van andere docenten die video-interactie begeleiding ontvangen. Daarnaast ben ik lid van een team van vertrouwenspersonen.

Hoe zou je jezelf typeren als leraar?
Door een holistische kijk op de leerlingen wil ik het bewegen in combinatie brengen met alle facetten van bestaan. Bewegen is dus een factor die onlosmakelijk is verbonden met de ontwikkeling van de leerling. Daarom proberen we een breed scala aan beweegonderdelen aan te bieden zowel in de les als buiten de les. Door een positieve beleving voor iedereen leg je een basis voor een leven lang bewegen.

Visie op het vak

Hoe heeft het vak zich in die tijd ontwikkeld bij jou in de les/in jouw lesgeven?
Bij ons op school staat het bewegingsonderwijs hoog in het vaandel. Naast de bijzondere activiteiten als Team NL Moves (voorheen Olympic Moves), een urban-run (run door de scholen en de sportverenigingen waarmee we connecties mee hebben), sportdagen, sportinstuiven en personeelssportactiviteiten hebben we ook het bewegen en sport in ons curriculum stevig verankerd. Al vanaf de eerste initiatieven hebben we ons ingezet om dit vak in onze lessentabel te plaatsen. Nu vele jaren later is het vak BSM niet meer weg te denken uit ons rooster. Voor de toekomst kijken we naar de mogelijkheden van een route-school. In de routes zal ook een sport-route worden opgenomen. Dus ook in de toekomst zal het bewegingsonderwijs een speciale plek innemen.

Door deze ontwikkelingen houden we de leerlingen enthousiast voor alle facetten rondom het bewegen en worden ze in een vroeg stadium gemotiveerd voor sport gerelateerde studies. Meer en meer kiezen leerlingen voor deze studies en regelmatig komen studenten weer 'even buurten' en vertellen over hun belevingen tijdens hun studies. Hoe fijn is het wanneer ex-leerlingen met fantastische verhalen over hun studie komen vertellen.

Als ik zie wat het effect is van bijvoorbeeld video-delay bij technische onderdelen bij het turnen of atletiekonderdelen, dan word ik nieuwsgierig naar nog meer toepassingen vooral bij de lessen buiten op het veld. Basis blijft echt de enthousiaste bevlogen docent die iedereen ongeacht het niveau kan blijven uitdagen in het bewegen. Het is natuurlijk prachtig wanneer een leerling 3200 meter in 12 minuten kan afleggen maar het geeft mij net zo veel voldoening wanneer een meer obese leerling 12 minuten lang kan hardlopen in een bepaald tempo en daarbij met voldoening kan terugkijken op de prestatie. Beide leerlingen zullen door de positieve benadering sneller deze activiteit herhalen.

Wij als docenten LO zien al heel snel wanneer iemand zich niet vrij of ontspannen beweegt en hebben daardoor een perfect aanknopingspunt om een persoonlijk gesprekje aan te gaan. En het maakt dan echt niet uit of je in een grote stad of in een kleinere gemeenschap lesgeeft. Jouw passie moet zichtbaar zijn voor de leerling. Die bevlogenheid zie ik ook bij onze huidige vakgroep en dat zorgt ervoor dat ik nog steeds elke dag met plezier aan het werk ga. Samen zorgdragen voor een plezierige, uitdagende en leerrijke beweegomgeving.

De praktijk

Wat is voor jouw leerlingen een favoriete activiteit?
Telkens weer zie ik dat een impuls van een nieuwe activiteit de leerling betrokken houdt. De hoeveelheid van onderdelen en de beperkte onderwijs(beweeg-)tijd heeft ook een keerzijde want vaak gaat deze combinatie ten koste van kwaliteit.

Veel leerlingen uit mijn BSM-groepen beleven heel veel plezier aan het schermen. Niet alleen omdat het voor hen een nieuw onderdeel is maar ook omdat deze 'ancient'-vaardigheid blijkbaar aansluit bij de huidige game-wereld. De zichtbare gretigheid van de leerlingen om nog beter te worden maakt dit tot één van mijn favoriete onderdelen.

Toch blijft het buiten lesgeven echt de mooiste werkomgeving. In de directe omgeving van de school hebben we de mogelijkheid om les te geven op twee (kunstgras) hockeyvelden, een grasveld en een redelijk bos. Zodra ik aangeef dat we 'het bos ingaan' ontstaat er in eerste instantie een weerstand omdat het bos synoniem staat bij veel mensen als uitputtend 'hardlopen' en de bosloop (1500 meter). Wanneer ik vervolgens duidelijk maak dat het lesdoel samenwerken bevat en we gaan spelen met de in het bos aanwezige materialen verandert de lichte weerstand in nieuwsgierigheid. Vervolgens gaan we het bos in en schuwen we geen enkele sloot of paardenpad om de groepsopdrachten uit te voeren. Aan het eind van de les spreken de gezichten boekdelen en geven de enthousiaste reacties goed weer hoe ze het hebben gevonden; echt genieten dus. Wat dat betreft zouden we nog meer *friluftliv* (Noors voor buitenleven) in onze lessen moeten brengen. Maar ik besef dat helaas niet

alle scholen deze mogelijkheid hebben. Maar toch: met het organisatietalent van een LO-er valt er vast wel iets te regelen.

Ontwikkelingen en uitdagingen

Omdat we bij onze school (Zuyderzee Lyceum) de zaken qua vakwerkplannen op orde hebben en de draagkracht vanuit de directie optimaal is, kunnen we vanuit deze positie steeds door-ontwikkelen. De komende periode zullen we de schaarse tijd moeten inzetten om een herijking te doen van onze vakwerkplannen ten aanzien van de nieuwe kerndoelen en eindtermen van SLO.

Naast deze schaarse tijd ligt er een andere uitdaging op lokaal niveau. Er zijn grote plannen om in onze gemeente een campus te bouwen en daarbij moeten we de gemeente (als opdrachtgever) continu attenderen op het feit dat er een groot zalentekort gaat ontstaan doordat er zalen van de huidige locaties worden afgebroken en er geen nieuwbouw van gymzalen is begroot.

Toch is en blijft het een voorrecht om leerlingen te mogen activeren en inspireren in ons prachtige vak van bewegingsonderwijzer, docent lichamelijke opvoeding en BSM. Wanneer ik opnieuw zou moeten kiezen dan zou ik absoluut weer dezelfde keuze maken! ●

Contact
m.kroes@zuyderzeelyceum.nl
Foto's
Zuyderzee Lyceum
Kernwoorden
Zuyderzee Lyceum, holistische kijk, bevlogenheid

Leren evalueren
bij lichamelijke opvoeding

Leren evalueren bij lichamelijke opvoeding is een onmisbare bron voor leraren LO en leraren in opleiding die willen ontdekken wat evalueren precies inhoudt, voor welke doeleinden je het kunt inzetten en op welke wijze het kan bijdragen aan kwalitatief beter onderwijs. Stap voor stap wordt uitgelegd hoe je een betrouwbare en effectieve evaluatie kunt ontwerpen als integraal onderdeel van het LO-curriculum, onderbouwd door inzichten uit praktijkonderzoek naar effectieve evaluatiemethoden. De vele praktische tips en concrete voorbeelden helpen je om de kennis direct toe te passen in je eigen onderwijspraktijk. Daarnaast bevat dit boek een uitgewerkt voorbeeldontwerp van een evaluatiesysteem voor LO in de onderbouw van het voortgezet onderwijs.

Auteurs: Lars Borghouts, Menno Slingerland & Gwen Weeldenburg

janluitingfonds
blijven groeien in je vak

Bestel het boek nu voor slechts 24,99 euro op www.janluitingfonds.nl/publicaties/